

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 12 päivänä kesäkuuta 2018

433/2018

Valtioneuvoston asetus ajokorteista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti

kumotaan ajokorteista annetun valtioneuvoston asetuksen (423/2011) 36 ja 37 § sekä 38 §:n 1 momentti,

muutetaan 2 §:n 1 momentin 8 kohta, 5 §, 6 §:n 2 momentin koodi 121, 7 §:n 2 momentti, 10 ja 10 a § sekä 3 ja 4 luku, sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 1 momentin 8 kohta asetuksessa 1/2013, 5 § osaksi asetuksessa 1367/2015, 6 §:n 2 momentin koodi 121 asetuksessa 1200/2016 sekä 7 §:n 2 momentti ja 10 ja 10 a § asetuksessa 1367/2015, sekä

lisätään 2 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi asetuksessa 1/2013, uusi 9 kohta, seuraavasti:

2 §

Ajo-oikeuden laajuutta koskevat poikkeukset Suomessa

Ajo-oikeuden haltija saa, sen lisäksi mitä ajo-oikeuden laajuudesta ajokorttilain 7 §:ssä säädetään, kuljettaa Suomessa muualla kuin Ahvenanmaan maakunnassa muita ajoneuvoja seuraavasti:

8) B-luokan ajo-oikeuden haltija saa kuljettaa ajokorttilain 4 §:n 1 momentin 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettua kolmipyörää ja, jos hän on täyttänyt 21 vuotta, mainitun momentin 4 kohdan b alakohdassa tarkoitettua kolmipyörää;

9) ajokorttilain 4 §:n 1 momentin 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua AM-luokan ajo-oikeuden haltija saa kuljettaa myös sellaista T3 ajoneuvoluokan traktoria, jonka suurin rakenteellinen nopeus on enintään 40 kilometriä tunnissa.

5 §

Ajokorttitarvetta koskeva selvitys

Ajokortin saamiseksi ajokorttilain 5 §:n 4 ja 6 momentissa tarkoitettuja ajoja varten hakijan on mainitun lain 10 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuna selvityksenä esitettävä:

1) pelastusalan oppilaitoksen antama todistus siitä, että hakija on hyväksytty pelastusalan koulutukseen, jossa edellytetään C-luokan ajokorttia, tai pelastuslaitoksen antama todistus siitä, että sopimuspalokuntaan kuuluva henkilö tarvitsee tässä tehtävässään mainitun luokan ajokorttia;

2) sairaanhoitopiirin antama todistus siitä, että hakija tarvitsee C-luokan ajokorttia ensihoitopalvelun tehtävässä;

3) korjaamo- tai huoltoyrityksen antama todistus siitä, että henkilö työskentelee yrityksessä huolto- ja korjaamotoiminnan edellyttämässä koe- ja siirtoajoissa, joissa vaaditaan C- tai D-luokan ajokorttia;

4) liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) II osan 3 luvun 3 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitetun tahon antama todistus siitä, että henkilö toimii mainitussa kohdassa tarkoitetussa tehtävässä, jossa vaaditaan kuorma- tai linja-auton ajokorttia;

5) ammatillisen oppilaitoksen antama todistus siitä, että oppilaitoksessa opiskeleva osallistuu työpaikalla huolto- ja korjaamotoimintaa harjoittavassa yrityksessä järjestettävään koulutukseen tehtävissä, joissa vaaditaan C- tai D-luokan ajokorttia;

6) ammatillisen oppilaitoksen antama todistus siitä, että henkilö opiskelee ajokorttilain 5 §:n 6 momentissa tarkoitetussa ammatillisessa kuljettajakoulutuksessa.

6 §

Ajokorttimerkinnät ja koodit

Vain Suomessa, Ahvenanmaan maakuntaa lukuun ottamatta, käytössä olevat kansalliset koodit ovat:

121: AM-luokka, kevyt nelipyörä ja T3 ajoneuvoluokan traktori, jonka rakenteellinen nopeus on yli 40 ja enintään 60 kilometriä tunnissa;

7 §

Ajokortin toimittaminen postitse

Ajokorttia ei toimiteta postitse, jos hakijalla on muussa EU- tai ETA-valtiossa taikka ajokorttilain 60 tai 61 §:ssä tarkoitettu ulkomailla annettu ajokortti, jota ei ole luovutettu lupaviranomaiselle hakemisen yhteydessä.

10 §

Muun kuin EU- tai ETA-valtion ajokortin palauttaminen myöntäjävaltioon

Japanissa ja Sveitsissä annettu ajokortti, joka vaihdetaan suomalaiseen ajokorttiin, palautetaan ajokorttilain 62 §:n 3 momentin mukaisesta menettelystä poiketen ajokortin myöntäjälle.

10 a §

EU- ja ETA-valtiossa annetun ajokortin vastavuoroinen tunnustaminen

Muussa EU- tai ETA-valtiossa kuin Suomessa annettu voimassa oleva ajokortti oikeuttaa kuljettamaan sellaista moottorikäyttöistä ajoneuvoa, jonka kuljetusoikeus ajokorttilain 59 §:n 1 momentissa tarkoitetun Euroopan komission saavutettuja oikeuksia koskevan vastaavuuspäätöksen mukaan sisältyy esitettyyn ajokorttiin. Myös traktorin kuljettamiseen oikeuttava ajokortti tunnustetaan, jos kuljettaja täyttää ajokorttilaissa säädetty vastavaan traktorin kuljettamista koskevat vaatimukset.

Kuljettajaopetus

11 §

Ensimmäisen ajokortin koulutus

Ajokorttilain 35 §:n 1 momentissa tarkoitetun perustietoja koskevan koulutuksen määrä ensimmäistä ajokorttia suoritettaessa on neljä tuntia. Todistus ensimmäisen kortin koulutuksen saamisesta on esitettävä kuljettajantutkinnon teoriakokeeseen tultaessa. Ajokorttilain 41 §:n 1 momentissa säädetään todistuksen mukana pitämisestä opetusluvalla annettavassa ajo-opetuksessa ja ajoharjoittelussa.

12 §

*Ajo-opetuksen vähimmäismäärä ensimmäistä moottoripyörän ajokorttia suoritettaessa.
Harjoitusluvalla tapahtuva ajoharjoittelu*

Ajokorttilain 35 §:n 3 momentissa tarkoitetun ajo-opetuksen määrä moottoripyörän ensimmäistä ajokorttia suoritettaessa on vähintään viisi tuntia. Todistus ajo-opetuksen saamisesta on esitettävä kuljettajantutkinnon ajokokeeseen tultaessa.

Jos moottoripyörän ensimmäisen ajokortin suorittamista varten haetaan moottoripyörän harjoituslupa, ajo-opetuksen määrä on kuitenkin 1 momentista poiketen neljä tuntia. Ajo-opetus on harjoitusluvan myöntämisen edellytyksenä.

Ajokorttilain 46 §:n 2 momentissa tarkoitetun moottoripyörän harjoitusluvalla tapahtuvan ajoharjoittelun ohjaajaksi nimetyt on tuettava ajo-opetuksella saatujen valmiuksien pohjalta tapahtuvaa harjoittelua. Harjoittelun on edistettävä turvallista ajotapaa, jossa noudatetaan liikennesääntöjä ja osoitetaan vastuullisuutta muita tienkäyttäjiä kohtaan osoittavan ajotavan edistämiseksi. Ohjaajan on huolehdittava siitä, että moottoripyörän ja sen kuljettamisen erityispiirteet ja kuljettajan turvavarusteet otetaan huomioon harjoittelussa ja että harjoittelu toteutetaan vaihtelevissa liikennetilanteissa ja –ympäristöissä.

Ajoharjoittelussa käytettävän moottoripyörän on vastattava suoritettavan kuljettajantutkinnon luokkaa ja se on merkittävä harjoituslupa.

13 §

Ajo-opetuksen vähimmäismäärä auton B-luokan ajokorttia suoritettaessa

Ajokorttilain 35 §:n 3 momentissa tarkoitettua ajo-opetusta on annettava vähintään kymmenen tuntia auton B-luokan ajokorttia suoritettaessa. Todistus ajo-opetuksen saamisesta on esitettävä kuljettajantutkinnon ajokokeeseen tultaessa.

14 §

B-luokan riskientunnistamiskoulutus

Ajokorttilain 35 §:n 2 momentissa tarkoitetusta koulutuksesta vähintään puolet on annettava ajo-opetuksena. Todistus koulutuksen saamisesta on esitettävä kuljettajantutkinnon ajokokeeseen tultaessa.

15 §

Moottoripyörän ajokorttiluokan korottaminen koulutuksella

Koulutuksen määrä voimassa olevan ja vähintään kaksi vuotta aikaisemmin saadun moottoripyörän A1-luokan ajo-oikeuden korottamiseksi A2-luokkaan tai A2-luokan ajo-

oikeuden korottamiseksi A-luokkaan on seitsemän tuntia, joista kaksi tuntia on oltava teoriaopetusta ja viisi tuntia ajo-opetusta. Koulutuksen on katettava ajokorttidirektiivin liitteen II kohdassa 6 mainitut kyseistä luokkaa koskevat ajoon valmistautumista ja moottoripyörällä ajamista koskevat sisällöt. Koulutus on ajokortin myöntämisen edellytyksenä.

16 §

Uuden kuljettajan ajokieltoon liittyvä koulutus

Ajokorttilain 37 §:ssä tarkoitetun uuden kuljettajan ajokieltoon liittyvän koulutuksen määrä on neljä tuntia.

17 §

Teoriaopetuksen määrä kuorma-auton ajokorttia suoritettaessa

Kuljettajantutkintoon pääsyn edellytyksenä olevan teoriaopetuksen määrä kuorma-auton ja kuorma-autovetoisen E-luokan ajoneuvoyhdistelmän ajokorttia suoritettaessa on:

- 1) C1-luokassa vähintään 9 tuntia;
- 2) C-luokassa vähintään 12 tuntia tai, jos oppilaalla on C1-luokan ajo-oikeus, vähintään 3 tuntia;
- 3) C1E-luokassa vähintään 8 tuntia;
- 4) CE-luokassa vähintään 15 tuntia tai, jos oppilaalla on C1E-luokan ajo-oikeus, vähintään 7 tuntia.

Jos ajokorttia suorittavalla on voimassa oleva kuorma- tai linja-auton kuljettajan ammattipätevyys, ajokorttilain 36 §:n 2 momentissa tarkoitetun täydentävän teoriaopetuksen määrä on:

- 1) C1-luokassa vähintään 1 tunti;
- 2) C-luokassa vähintään 1 tunti;
- 3) C1E-luokassa vähintään 3 tuntia;
- 4) CE-luokassa vähintään 5 tuntia.

18 §

Ajo-opetuksen määrä kuorma-auton ajokorttia suoritettaessa

Kuljettajantutkintoon pääsyn edellytyksenä olevan ajo-opetuksen määrä kuorma-auton ja kuorma-autovetoisen E-luokan ajoneuvoyhdistelmän ajokorttia suoritettaessa on:

- 1) C1-luokassa vähintään 5 tuntia;
- 2) C-luokassa vähintään 10 tuntia tai, jos oppilaalla on C1-luokan ajo-oikeus, vähintään 5 tuntia;
- 3) C1E-luokassa vähintään 10 tuntia;
- 4) CE-luokassa vähintään 30 tuntia tai, jos oppilaalla on C1E-luokan ajo-oikeus, vähintään 20 tuntia.

Jos ajokorttia suorittavalla on voimassa oleva kuorma- tai linja-auton kuljettajan ammattipätevyys, ajokorttilain 36 §:n 2 momentissa tarkoitetun täydentävän ajo-opetuksen määrä on:

- 1) C1-luokassa vähintään 2 tuntia;
- 2) C-luokassa vähintään 2 tuntia;
- 3) C1E-luokassa vähintään 3 tuntia;
- 4) CE-luokassa vähintään 10 tuntia.

19 §

Teoriaopetuksen määrä linja-auton ajokorttia suoritettaessa

Kuljettajantutkintoon pääsyn edellytyksenä olevan teoriaopetuksen määrä linja-auton ja linja-autovetoisen E-luokan ajoneuvoyhdistelmän ajokorttia suoritettaessa on:

- 1) D1-luokassa vähintään 15 tuntia tai, jos oppilaalla on C1- tai C-luokan ajo-oikeus, vähintään 9 tuntia;
- 2) D-luokassa vähintään 27 tuntia tai, jos oppilaalla on C1- tai C-luokan ajo-oikeus, vähintään 15 tuntia taikka, jos oppilaalla on D1-luokan ajo-oikeus, vähintään 6 tuntia;
- 3) D1E-luokassa vähintään 8 tuntia;
- 4) DE-luokassa vähintään 8 tuntia.

Jos ajokorttia suorittavalla on voimassa oleva kuorma- tai linja-auton kuljettajan ammattipätevyys, ajokorttilain 36 §:n 2 momentissa tarkoitettun täydentävän teoriaopetuksen määrä on:

- 1) D1-luokassa vähintään 3 tuntia;
- 2) D-luokassa vähintään 5 tuntia;
- 3) D1E-luokassa vähintään 3 tuntia;
- 4) DE-luokassa vähintään 3 tuntia.

20 §

Ajo-opetuksen määrä linja-auton ajokorttia suoritettaessa

Kuljettajantutkintoon pääsyn edellytyksenä olevan ajo-opetuksen määrä linja-auton ja linja-autovetoisen E-luokan ajoneuvoyhdistelmän ajokorttia suoritettaessa on:

- 1) D1-luokassa vähintään 15 tuntia tai, jos oppilaalla on C1- tai C-luokan ajo-oikeus, vähintään 10 tuntia;
- 2) D-luokassa vähintään 40 tuntia tai, jos oppilaalla on C1- tai C-luokan ajo-oikeus, vähintään 30 tuntia taikka, jos oppilaalla on D1-luokan ajo-oikeus, vähintään 15 tuntia;
- 3) D1E-luokassa vähintään 10 tuntia;
- 4) DE-luokassa vähintään 10 tuntia.

Jos ajokorttia suorittavalla on voimassa oleva kuorma- tai linja-auton kuljettajan ammattipätevyys, ajokorttilain 36 §:n 2 momentissa tarkoitettun täydentävän ajo-opetuksen määrä on:

- 1) D1-luokassa vähintään 3 tuntia;
- 2) D-luokassa vähintään 10 tuntia;
- 3) D1E-luokassa vähintään 3 tuntia;
- 4) DE-luokassa vähintään 3 tuntia.

21 §

Ajo-opetuksen antamista ja ajoharjoittelua koskevat yleiset vaatimukset

Auton ajokorttia suoritettaessa enintään puolet tässä luvussa säädetyistä luokkakohtaisen ajo-opetuksen vähimmäismääristä, 14 §:ssä tarkoitettua ajo-opetusta lukuun ottamatta, saadaan antaa simulaattorilla.

Opetus- ja harjoitusajossa ei saa kuljettaa henkilöitä tai tavaraa korvausta vastaan.

Linja-autolla ajo-opetusta annettaessa oppilaan ja opettajan lisäksi saa olla mukana enintään seitsemän muuta ajo-oppilasta tai opetushenkilöstöön kuuluvaa.

Ajo-opetuksessa ja ajoharjoittelussa käytettävien ajoneuvojen vaatimukset

Opetusajoneuvona on käytettävä:

- 1) kaksipyöräistä AM-luokan mopoa, jos opetusta annetaan mopon ajo-oikeutta varten;
- 2) kevyttä nelipyörää tai T3 ajoneuvoluokan traktoria, jonka suurin rakenteellinen nopeus on yli 40 kilometriä tunnissa ja enintään 60 kilometriä tunnissa, jos opetusta annetaan näiden AM-luokan ajoneuvojen ajo-oikeutta varten;
- 3) moottoripyörän ajo-oikeutta varten:
 - a) kaksipyöräistä sivuvaunutonta ajo-oikeuden luokkaa vastaavaa moottoripyörää; tai
 - b) moottoripyörää, joka täyttää ajo-oikeuden luokkaa vastaavan tutkintoajoneuvon vaatimukset, jos kysymyksessä on ajokorttilain tarkoitettu opetus moottoripyörän ajo-oikeuden korottamiseksi lähinnä ylempään luokkaan ilman uutta kuljettajantutkintoa;
- 4) B-luokan autoa, jos opetusta annetaan B-luokan ajo-oikeutta varten;
- 5) C1-luokan kuorma-autoa, jos opetusta annetaan C1-luokan ajo-oikeutta varten;
- 6) C-luokan kuorma-autoa, jos opetusta annetaan C-luokan ajo-oikeutta varten;
- 7) D1-luokan linja-autoa, jos opetusta annetaan D1-luokan ajo-oikeutta varten;
- 8) D-luokan linja-autoa, jos opetusta annetaan D-luokan ajo-oikeutta varten;
- 9) E-luokan ajoneuvoyhdistelmää, jossa vetoautona on opetuksen luokkaa vastaava B- tai ryhmään 2 kuuluvan luokan ajoneuvo, jos opetusta annetaan E-luokan ajo-oikeutta varten;
- 10) traktoria, jonka luokkaa vastaavan ajo-oikeuden saamiseksi ajoharjoittelu tapahtuu.

Ajokorttilain 40 §:n 1 momentissa tarkoitettu ajoneuvon käyttöjarruun vaikuttava poljin on oltava:

- 1) B, C1- ja C-luokan ajoneuvossa sekä sellaisessa kevyessä nelipyörässä ja traktorissa, jossa istuinpaikat ovat vierekkäin;
- 2) moottoripyörässä sekä sellaisessa kevyessä nelipyörässä ja traktorissa, jossa istuinpaikat ovat peräkkäin, jos opettaja tai ajoharjoittelua ohjaava on mukana ajoneuvossa;
- 3) linja-autossa, jos oppilaalla ei ole kuorma-auton C-luokan ajo-oikeutta.

Edellä 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun jarrupolkimen on vaikutettava ajoneuvon kaikkiin pyöriin. E-luokan ajoneuvoyhdistelmän vetoautossa ei vaadita erillistä jarrupoljinta. Edellä 2 momentin 1 kohdan ajoneuvossa on oltava lisäksi erillinen ulkopuolinen taustapeili opettajaa ja ajoharjoittelussa ajoharjoittelua ohjaavaa varten.

Edellä 1 momentin 4–9 kohdassa käytetty ajoneuvojen luokitus vastaa ajokorttilain 4 §:ssä säädettyjä ajo-oikeuksia.

Ajo-opetuksessa ja ajoharjoittelussa käytettäviä ajoneuvoja tai niiden varustelua koskevat poikkeukset terveysperustein

Ajo-opetuksessa ja ajoharjoittelussa olevassa ajoneuvossa voi olla erityiset ajamista helpottavat ajohallintalaitteet, jos ajokorttia suorittavan vika, sairaus tai vamma sitä edellyttää.

Opetusluvalla tapahtuvassa ajo-opetuksessa ja ajoharjoittelussa voidaan käyttää sellaista opetusluvan haltijan käyttöön erityisin ajohallintalaittein varustettua ajoneuvoa, jonka varustelu ei estä ajokorttia suorittavaa käyttämästä ajoneuvon muita ajohallintalaitteita.

Ajo-opetuksessa voidaan kaksipyöräisen ajoneuvon sijaan käyttää kolmipyöräistä ajoneuvoa, jos lääkärin lausunnon mukaan oppilaan vika, sairaus tai vamma sitä edellyttää. Ajo-oikeuteen on liitettävä ehto kolmipyöräisen ajoneuvon kuljetusoikeudesta.

24 §

Ajo-opetus ja ajoharjoittelu kaksipyöräisellä ajoneuvolla ja ajoneuvolla jossa istuinpaikat ovat peräkkäin

Ajo-opetuksessa ja ajoharjoittelussa mopolla ei saa kuljettaa henkilöitä tai tavaraa. Ajo-opetusta annettaessa ja ajoharjoittelua ohjattaessa on ajokorttia suorittavaa seurattava toisella ajoneuvolla ajaen.

Ajo-opetuksessa ja ajoharjoittelussa moottoripyörällä sekä sellaisella kevyellä nelipyörällä ja traktorilla, jossa istuinpaikat ovat peräkkäin, opettaja tai ajoharjoittelua ohjaava voi olla mukana ajoneuvossa tai seurata ajokorttia suorittavaa toisella ajoneuvolla ajaen.

Jos 1 tai 2 momentissa tarkoitettua opetusta annetaan opetusluvalla, opettaja saa antaa ajo-opetusta vain yhdelle oppilaalle kerrallaan ja muuten kuin opetusluvalla opetusta annettaessa enintään kahdelle oppilaalle samanaikaisesti. Oppilasmäärän rajoitus ei koske 15 §:ssä tarkoitettua ajo-opetusta moottoripyörän ajokortin korottamiseksi.

Moottoripyörän harjoitusluvalla ajamista harjoiteltaessa ei saa kuljettaa henkilöitä eikä tavaraa. Kielto henkilöiden kuljettamisesta koskee myös ajokorttilain 46 §:n 2 momentissa tarkoitettua ajoharjoitteluun nimettyä ohjaajaa.

Edellä 1–3 momentissa tarkoitettua ajo-opetuksessa ja ajoharjoittelussa, jossa opettaja tai ajoharjoittelua ohjaava ei ole mukana ajoneuvossa, ajo-ohjeet on annettava puhelimen tai muun vastaavan laitteen välityksellä.

25 §

Kuljettajaopetuksen toteuttaminen kuorma-autolla ja linja-autolla

Ryhmän 2 kuljettajaopetusta koskevassa opetussuunnitelmassa on vahvistettava kuljettajaopetuksen tavoitteet, rakenne ja sisältö aihekokonaisuuksittain opetuksen eri vaiheissa sekä opetukselliset periaatteet ja opetuksen järjestäminen käytännössä. Opetussuunnitelmassa on vahvistettava myös ne ajo-opetuksen opetusaiheet, jotka soveltuvat simulaattorilla annettaviksi.

Ajokorttilain 36 §:n 1 momentissa tarkoitettu liikenteen vaaratilanteiden tunnistamista ja välttämistä koskeva ennakoivan ajamisen opetus saadaan toteuttaa teoriaopetuksena.

26 §

Opetusajoneuvon tunnus

Ajokorttilain 51 §:ssä tarkoitetun tunnuksen on oltava tasasivuinen ja sivujen pituuden on oltava vähintään 16 cm ja enintään 25 cm.

Tunnus on kiinnitettävä ajoneuvon taakse paikkaan, jossa se on hyvin näkyvissä. Ajo-opetuksessa ja ajoharjoittelussa moottoripyörällä ja mopolla sekä sellaisella kevyellä nelipyörällä ja traktorilla, jossa istuinpaikat ovat peräkkäin, tunnus voi ajoneuvon sijaan olla ajokorttia suorittavan selkäosassa niin, että se on hyvin näkyvissä. Jos opettaja tai ajoharjoittelua ohjaava on mukana ajoneuvossa, tunnuksen on kuitenkin oltava tämän selkäosassa, jos tunnus ei ole ajoneuvossa.

Autokoululuvalla annettavassa ajo-opetuksessa tunnuksen lisäksi vaadittava autokoulun nimi on merkittävä ajoneuvon selvästi näkyviin.

27 §

Oppituntien kestot

Tässä asetuksessa tarkoitettu tunti teoriaopetusta on kestoaltaan vähintään 45 minuuttia ja tunti ajo-opetusta vähintään 50 minuuttia. Oppitunti voidaan jakaa lyhyempiin jaksoihin, jos se on opetuksellisesti tai muusta vastaavasta syystä perusteltua.

Opetustodistuksen antaminen

Ajokorttilain 49 §:ssä tarkoitetun opetustodistuksen antaa autokoulussa annetusta koulutuksesta tai opetuksesta autokoulun opetustoiminnasta vastaava johtaja tai hänen määräämänsä henkilö ja mainitun lain 35 §:n 5 momentissa ja 37 §:n 3 momentissa tarkoitetun hyväksymisen nojalla annetusta koulutuksesta koulutukseen hyväksytty liikenneturvallisuusalan toimija. Opetuslupaopetuksessa opetustodistuksen antajaksi opetuslupaan merkitty opetusluvan haltija antaa opetustodistuksen antamastaan ajo-opetuksesta.

Ajo-opetuksesta annettavaan opetustodistukseen on merkittävä simulaattorilla annetun ajo-opetuksen määrä tunteina ja 14 §:ssä tarkoitetusta koulutuksesta annettavaan opetustodistukseen ajo-opetuksen osuus koulutuksesta tunteina.

4 luku

Kuljettajantutkinto*Tutkintoajoneuvojen vaatimukset*

Tutkinnon luokkaa vastaavien vaatimusten lisäksi ajokokeessa ja ajokokeen käsittelykokeessa ajoneuvon on AM-luokassa täytettävä myös ajoneuvon luokkaa koskevat vaatimukset. Ajoneuvon on oltava:

- 1) AM-luokassa:
 - a) mopon ajokorttia suoritettaessa kaksipyöräinen mopo;
 - b) kevyen nelipyörän ja ajokorttilain 4 §:n 1 momentin 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun traktorin ajokorttia suoritettaessa kevyt nelipyörä tai mainittu traktori;
- 2) moottoripyörän ajokorttia suoritettaessa:
 - a) A1-luokassa kaksipyöräinen sivuvaunuton moottoripyörä, jonka teho on enintään 11 kW, tehopainosuhte enintään 0,1 kW/kg ja rakenteellinen nopeus vähintään 90 km/h, sekä moottorin sylinteritilavuus vähintään 115 cm³, jos siinä on polttomoottori tai tehopainosuhte vähintään 0,08 kW/kg, jos siinä on sähkömoottori;
 - b) A2-luokassa kaksipyöräinen sivuvaunuton moottoripyörä, jonka teho on vähintään 20 ja enintään 35 kW, teho/painosuhte enintään 0,2 kW/kg ja moottoripyörä ei ole muunnettu ajoneuvosta, jonka teho on yli kaksi kertaa niin suuri, sekä moottorin sylinteritilavuus vähintään 395 cm³, jos siinä on polttomoottori tai teho/painosuhte vähintään 0,15 kW/kg, jos siinä on sähkömoottori;
 - c) A-luokassa kaksipyöräinen sivuvaunuton moottoripyörä, jonka kuormittamaton massa on yli 175 kg ja teho vähintään 50 kW, sekä moottorin sylinteritilavuus vähintään 595 cm³, jos siinä on polttomoottori tai teho/painosuhte vähintään 0,25 kW/kg, jos siinä on sähkömoottori;
- 3) B-luokassa B-luokan ajoneuvo, jonka suurin rakenteellinen nopeus on vähintään 100 km/h;
- 4) C1-luokassa C1-luokan kuorma-auto:
 - a) jonka rekisteröity kokonaismassa on vähintään 4 000 kg;
 - b) jonka pituus on vähintään 5 metriä;
 - c) jonka suurin rakenteellinen nopeus on vähintään 80 km/h;
 - d) jossa on lukkiintumattomat jarrut ja ajopiirturi;
 - e) jonka kuormatilan rakenne tai kuorman kuormatila muodostuu suljetusta laatikko-maisesta rakenteesta, joka on leveydeltään ja pituudeltaan vähintään ohjaamon levyinen ja korkuinen;
- 5) C-luokassa C-luokan kuorma-auto:

- a) jonka rekisteröity kokonaismassa on vähintään 12 000 kg ja todellinen kokonaismassa vähintään 10 000 kg;
- b) jonka pituus on vähintään 8 metriä;
- c) jonka leveys on vähintään 2,40 metriä;
- d) jonka suurin rakenteellinen nopeus on vähintään 80 km/h;
- e) jossa on lukkiintumattomat jarrut, vaihteisto, jonka avulla kuljettaja voi valita kulloinkin käytettävän vaihteen ja ajopiirturi;
- f) jonka kuormatilan rakenne tai kuorman kuormatila muodostuu suljetusta laatikko-maisesta rakenteesta, joka leveydeltään ja pituudeltaan on vähintään ohjaamon levyinen ja korkuinen;
- 6) D1-luokassa D1-luokan linja-auto:
- a) jonka rekisteröity kokonaismassa on vähintään 4 000 kg;
- b) jonka pituus on vähintään 5 ja enintään 8 metriä;
- c) jonka suurin rakenteellinen nopeus on vähintään 80 km/h;
- d) jossa on lukkiintumattomat jarrut ja ajopiirturi;
- 7) D-luokassa D-luokan linja-auto:
- a) jonka rekisteröity kokonaismassa on vähintään 10 000 kg;
- b) jonka pituus on vähintään 10 metriä;
- c) jonka leveys on vähintään 2,40 metriä;
- d) jonka suurin rakenteellinen nopeus on vähintään 80 km/h;
- e) jossa on lukkiintumattomat jarrut ja ajopiirturi;
- 8) BE-luokassa B-luokan ajoneuvon ja perävaunun muodostama ajoneuvoyhdistelmä:
- a) jonka yhteenlaskettu rekisteröity kokonaismassa on yli 3 500 kg;
- b) jonka suurin rakenteellinen nopeus on vähintään 100 km/h;
- c) jonka perävaunun kokonaismassa on vähintään 1 000 kg ja todellinen kokonaismassa vähintään 800 kg;
- d) jonka perävaunun korirakenne tai kuorman kuormatila on leveydeltään ja pituudeltaan vähintään vetoauton ohjaamon korkuinen ja levyinen, tai kapeampi edellyttäen kuitenkin, että kuljettajan näkemä taakse on mahdollinen vain käyttämällä ulkopuolisia taustapeilejä;
- 9) C1E-luokassa C1-luokan kuorma-auton ja perävaunun muodostama ajoneuvoyhdistelmä:
- a) jonka pituus on vähintään 8 metriä;
- b) jonka suurin rakenteellinen nopeus on vähintään 80 km/h;
- c) jonka perävaunun rekisteröity kokonaismassa on vähintään 1 250 kg ja todellinen kokonaismassa vähintään 800 kg;
- d) jonka kuormatilan korirakenteen tai kuorman kuormatila on leveydeltään ja pituudeltaan vähintään vetoauton ohjaamon korkuinen ja levyinen, tai kapeampikin edellyttäen kuitenkin, että kuljettajan näkemä taakse on mahdollinen vain käyttämällä ulkopuolisia taustapeilejä;
- 10) CE-luokassa C-luokan kuorma-auton ja perävaunun muodostama ajoneuvoyhdistelmä:
- a) jonka rekisteröity kokonaismassa on vähintään 20 000 kg ja todellinen kokonaismassa vähintään 15 000 kg;
- b) jonka pituus on vähintään 14 metriä;
- c) jonka leveys on vähintään 2,4 metriä;
- d) jonka suurin rakenteellinen nopeus on vähintään 80 km/h;
- e) jonka perävaunun pituus on vähintään 7,5 metriä;
- f) jossa on lukkiintumattomat jarrut, vaihteisto, jonka avulla kuljettaja voi valita kulloinkin käytettävän vaihteen ja ajopiirturi;
- g) jonka kuormatilan korirakenne tai kuorman kuormatila on leveydeltään ja pituudeltaan vähintään vetoauton ohjaamon levyinen ja korkuinen;

11) D1E-luokassa D1-luokan linja-auton ja perävaunun muodostama ajoneuvoyhdistelmä:

- a) jossa perävaunun suurin rekisteröity kokonaismassa on vähintään 1 250 kg ja todellinen kokonaismassa vähintään 800 kg;
- b) jonka suurin rakenteellinen nopeus on vähintään 80 km/h;
- c) jonka kuormatilan korirakenne tai kuorman kuormatila on leveydeltään ja pituudeltaan vähintään kahden metrin levyinen ja korkuinen;

12) DE-luokassa D-luokan linja-auton ja perävaunun muodostama ajoneuvoyhdistelmä:

- a) jossa perävaunun suurin rekisteröity kokonaismassa on vähintään 1 250 kg ja todellinen kokonaismassa vähintään 800 kg;
- b) jonka leveys on vähintään 2,40 metriä;
- c) jonka suurin rakenteellinen nopeus on vähintään 80 km/h;
- d) jonka kuormatilan korirakenne tai kuorma kuormatilan leveydeltä on vähintään kahden metrin levyinen ja korkuinen.

Ajokorttilain 7 §:n 4 momentissa tarkoitettussa ajokokeessa on käytettävä B-luokan ajoneuvoyhdistelmää, jossa vetoautona on B-luokan auto ja perävaunun kokonaismassa on yli 750 kg ja vetoauton ja perävaunun yhteenlaskettu kokonaismassa on yli 3 500 kg, mutta enintään 4 250 kg.

Ajokokeessa voidaan kaksipyöräisen ajoneuvon sijaan käyttää kolmipyöräistä ajoneuvoa, jos lääkärin lausunnon mukaan oppilaan vika, sairaus tai vamma sitä edellyttää. Ajo-oikeus on rajoitettava tällaisen ajoneuvon kuljettamiseen.

C1-luokan tutkintoajoneuvoa koskevaa 1 momentin 4 kohdan a alakohdan vaatimusta kokonaismassasta ja d alakohdan vaatimusta ajopiirturista ei sovelleta, jos tutkinnon suorittaja hänellä olevan sairauden tai vamman vuoksi kykenee kuljettamaan vain erityisin ajohallintalaittein varustettua ajoneuvoa, joka ajoneuvon varustelusta johtuvan kokonaismassan takia kuuluu C1-luokkaan. Hakijan on osoitettava asia lääkärin lausunolla ja tarvittaessa suoritettulla ajokokeella. Ajo-oikeus on rajoitettava kysymyksessä olevan ajoneuvon tai tällaisen E-luokan yhdistelmän kuljettamiseen muissa kuin sellaisissa kaupallisissa kuljetuksissa, jotka kuuluvat tieliikenteessä käytettävistä ajopiirtureista, tieliikenteen valvontalaitteista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3821/85 kumoamisesta sekä tieliikenteen sosiaalilainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 561/2006 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 165/2014 soveltamisen piiriin.

Tutkintoajoneuvon on täytettävä 22 §:ssä säädetyt ajo-opetuksessa ja ajoharjoittelussa käytettävän ajoneuvon varustevaatimukset.

30 §

Kuljettajantutkintoon pääsyn edellytykset

Ajokokeeseen pääsyn edellytyksenä on, että tutkinnon luokkaa ja AM-luokassa ajoneuvon luokkaa vastaava teoriakoe on suoritettu korkeintaan vuotta aikaisemmin. Sama koskee käsittelykokeeseen pääsyä, jos ajokokeessa suoritetaan vain käsittelykoe. Jos ajokokeessa suoritetaan liikenteessä ajamisen lisäksi erillinen käsittelykoe, käsittelykoe on suoritettava ennen muuta ajokoetta ja korkeintaan vuotta sitä aikaisemmin.

Kuorma-auton ja linja-auton ajokortteja suoritettaessa todistus ammattipätevyyttä täydentävän kuljettajaopetuksen saamisesta täyttää ajokorttilain 54 §:n 1 momentin 4 kohdan vaatimuksen tutkintoon pääsystä, jos perustason ammattipätevyys on saavutettu ja ammattipätevyyskortti myönnetty vähintään vuosi ennen tutkintoon tuloa eikä tutkintoon tuleva ole tutkintoa edeltäneen vuoden aikana suorittanut jotakin muuta kuorma- tai linja-autoluokan tutkintoa täydentävällä koulutuksella. Sama koskee kuljettajaa, jolta ammattipätevyyttä koskevien säännösten mukaan ei saavutettujen oikeuksien perusteella vaadita pe-

rustason ammattipätevyuden suorittamista erikseen edellyttäen, että jatkokoulutukseen perustuva ammattipätevyys on voimassa eikä hän ole tutkintoa edeltäneen vuoden aikana suorittanut jotakin muuta kuorma- tai linja-autoluokan tutkintoa täydentävällä koulutuksella.

31 §

Kuljettajantutkinnon suorittaminen eräissä tapauksissa

Jos kuljettajantutkinto tai ajokoe suoritetaan poliisin määräyksestä tai toistaiseksi ajokieltoon määrätyn ajokortin haltijan ajokyvyn edellytysten selvittämiseksi taikka, jos ajokortin uudistaminen tai ulkomaisen ajokortin vaihtaminen edellyttää tutkinnon suorittamista, se suoritetaan siinä ajokorttiin merkityssä luokassa, jonka sisältämä ajo-oikeus on laajin tai laajin niistä luokista, jotka ajokortin haltija haluaa säilyttää.

Auton ajo-oikeuden säilyttämiseksi ennaltaan tutkinto tai ajokoe on suoritettava CE-luokassa, jos tämä luokka sisältyy ajokorttiin, ja muussa tapauksessa D- tai DE-luokassa, jos se sisältyy ajokorttiin.

Jos ajokortti oikeuttaa sekä auton että moottoripyörän kuljettamiseen, tutkinto tai ajokoe on suoritettava erikseen moottoripyörän ajo-oikeutta varten ulkomaista ajokorttia vaihdettaessa silloin kun vaihtaminen edellyttää tutkinnon suorittamista ja muuten vain, jos poliisi niin määrää tai lääkärinlausunnossa sitä edellytetään tai suositellaan.

32 §

Kuljettajantutkintoon ilmoittautuminen

Kuljettajantutkintoon ilmoittautuvan on todistettava henkilöllisyytensä ja esitettävä:

1) opetustodistus, jos opetus tai koulutus on säädetty tutkinnon suorittamisen edellytykseksi;

2) huoltajan suostumus, jos se ajokorttilain 9 §:n 2 momentin tai 46 §:n 2 momentin mukaan vaaditaan;

3) selvitys Suomessa aikaisemmin myönnetystä ajokortista tai ulkomailla annettu ajokortti, jos se on perusteena tutkintoon pääsyyllä;

4) ammatillisen oppilaitoksen antama todistus ajokorttilain 5 §:n 6 momentissa tarkoitetusta opiskelusta, jos tutkinto suoritetaan mainitussa lainkohdassa säädetyn ajokortin saamiseksi;

5) ajokorttilain 5 §:n 1 momentin 7 kohdassa tai 9 kohdan a alakohdassa tarkoitetun ammattipätevyuden osoittamiseksi kuljettajan ammattipätevyyskortti tai ajokortti, jossa on merkintä ammattipätevydestä, taikka perustason ammattipätevyyskoulutuksen ja siihen liittyvän kokeen suorittamisesta annettu todistus;

6) ajokorttilain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettu perustason ammattipätevyyskoulutukseen hyväksytyt koulutuskeskuksen antama hyväksymisasiakirja ja todistus siitä, että tutkintoon tuleva on saanut mainitun pykälän 3 momentin mukaisen koulutuksen, jos tutkinto suoritetaan ajo-oikeuden saamiseksi mainitussa momentissa tarkoitettuja ajoja varten;

7) 31 §:ssä tarkoitettu poliisin määräys tai lääkärinlausunto, jos se on peruste tutkinnon tai ajokokeen suorittamiselle ja lisäksi ajokortti, jos se on myönnetty muualla kuin Suomessa.

Poiketen siitä, mitä 1 momentin 1 kohdassa säädetään todistus riskientunnistamiskoulutuksesta, on esitettävä vasta B-luokan ajokokeeseen tullessa.

Ensimmäistä moottoripyörän ajokorttia suoritettaessa säädetty ajo-opetus osoitetaan saaduksi esittämällä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu opetustodistus 12 §:n 1 momentissa säädetystä ajo-opetuksesta ja moottoripyörän harjoituslupa, jos tutkintoon tulevalle on harjoituslupa myönnetty.

Ulkomaista ajokorttia vaihdettaessa tai uudistettaessa tutkintoon tulevalla on oltava ajokorttilain 3 luvussa tarkoitettu ajokorttilupa.

33 §

Ajokokeen vastaanottaminen eräissä tapauksissa ja ajokokeen kesto

Ajokoe moottoripyörällä sekä sellaisella AM-luokan kevyellä nelipyörällä ja traktorilla, jossa istuinpaikat ovat peräkkäin, voidaan ottaa vastaan kokelasta toisella ajoneuvolla seuraten. Kun vastaanottaja ei ole ajokokeessa mukana ajoneuvossa, hänen on pidettävä yhteyttä kokelaaseen puhelimen tai muun vastaavan laitteen välityksellä.

Ajokokeen kesto on:

- 1) AM-, A1-, A2-, A- ja BE-luokassa vähintään 45 minuuttia;
- 2) B-luokassa vähintään 60 minuuttia;
- 3) muissa kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa luokissa vähintään 60 minuuttia.

Mitä 2 momentin 1 kohdassa säädetään, koskee vain ajokorttilain 4 §:n 1 momentin 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetuilla AM-luokan ajoneuvoilla suoritettavia ajokokeita.

Jos ajokoe suoritetaan ajokorttilain 7 §:n 4 momentissa tarkoitettun B-luokan raskaaman ajoneuvoyhdistelmän kuljetusoikeuden saamista varten, ajokokeen kesto on 45 minuuttia.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2018.

Helsingissä 7 päivänä kesäkuuta 2018

Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen

Hallitusneuvos Eija Maunu